

Naročnina mesečno
25 Din, za izozem-
stvo 40 Din — se-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENE

Konkordat

Kakor pravijo poročila, bo v nekaj dneh podpisana jugoslovanska konkordat. Naša država bo tako na štirinajstem mestu med državami, ki so po vojni, in sicer za papeževanja sedanega papeža Pija XI. sklenile s sv. stolico konkordat ali podobno meddržavno pogodbo. Nemara ne bo odveč, da si v teh dneh, ko pričakujemo naš konkordat, odgovorimo na vprašanje, čemu sploh konkordat, kakšen je pomen konkordata za katoličane v državi, ki konkordat sklene, in kakšen je njegov pomen za državo samo. Mnenja o tem so zelo različna. Ta različnost pa je zelo umevna, če imamo pred očmi, da je konkordat meddržavna pogodba med Cerkvijo in državo o zadevah, kjer sta obe zainteresirani. O obeh pogodbenicah eksistira namreč kar najbolj različna mnenja, ki izvirajo iz različnih svetovnonazornih stališč; zato je povsem dosledno, ako se tudi mnenja o konkordatu in njegovem pomenu na daleč razhajajo. Za kogar je vera in organizirana veroizpoved zastarela ostanek iz primitivnega in srednjega stanja človeštva, ali kdor sodi, da je vera zasebna stvar, ali kdor misli, da je Kristus dal pač povod in pobudo za neko religiozno in etično gibanje, ni pa ustanovil Cerkve, organizirane verske družbe, ali kdor gleda v Cerkvi le neko ljubezensko združbo pripadnikov Kristusovega nauka, ali kdor se celo povzpne tako visoko, da pojmuje Cerkev kot skrivnostno Kristusovo telo, toda se pri tem enostransko in zato napačno omeji zgolj na to gledanje Cerkve, vsi ti in tem podobni motritelci verskega in cerkvenega problema ne morejo umeti narave in pomena konkordata, ker napak pojmujejo Cerkev. Z druge strani pa prav tako vsi tisti, ki verujejo v vsemočnost države, po mnenju katerih država na svojem teritoriju ne more priznati nobene tuje suverene oblasti, čeprav bi bila ta drugega reda, kot je državna, niso zmožni pravilno pojmovati konkordatne pogodbe, ker pravno precejnjujejo državo in podcenjujejo Cerkev. Zato ni čuda, kakor sem omenil, da se mnenja o konkordatu kot takem razlikujejo. Nekateri bodo rekli, da državo Cerkev nič ne briga, zato naj se raje razide, ločita, kakor pa da se pogajata, drugi bodo zopet trdili, da država pozna le svoje državljane, z njimi ali celo s kom tretjim zanje se vendar ne bo pogajala; če pa že sklene konkordat, ima ta pomen le kot državnopravni pojav, nikakor pa ni meddržavna pogodba. Tako je zapisal v svojem mnenju k bavarskemu konkordatu L. 1925. nemški profesor državnega in cerkvenega prava Anschütz: Državno pravo stoji nad konkordatnim pravom, državno pravo odpravlja konkordatno pravo, državni zakoni imajo prednost pred konkordatnimi določili. Po tem naziranju, ki brutalno postavlja državo nad Cerkev, ne more imeti konkordat za Cerkev pravega pomena, kakor to tudi praktično kaže izvajanje konkordata v Nemčiji. Po drugi strani pa mnogi cerkveni pripadniki, ki izhajajo deloma iz protestantske miselnosti, ki zamera pravno organizirano Cerkev kot nekaj, kar je prvotnemu krščanstvu povsem nasprotno, deloma pa ker pozabljajo, da je konkordat pogodba, torej nujno kompromis, ki zato nikoli ne bo idealna rešitev v absolutnem redu, pač pa utegne taka biti v redu dosegljivosti, govore o manj modernih konkordatih ter »svare« Cerkev, naj ne paktira z modernimi državami, ker je vsako tako pogajanje njej v škodo; Cerkev naj se raje, tako pravijo, postavi na svoje noge, prelomi naj s tradicijo in naj začne osvobodno oznanjati božjo besedo med narodi. V vrvežu teh različnih naziranj o konkordatu in njegovem pomenu se moramo katoličani orientirati po Cerkvi. Njeno stališče je to-le:

Kristus je ustanovil Cerkev kot popolno pravno družbo z lastnim ciljem, sredstvi in načelstvom, ločeno od države. Cerkev ni neomejena v svoji pristojnosti, temveč ima določen delokrog. Prav tako tudi država ni neomejena, ampak ima določen delokrog. Iz tega sledi, da konkordati, ki pogodbeno urejajo razmerje med Cerkvijo in državo, niso nujno potrebni, ker bi moralo biti to razmerje že sicer urejeno oziroma so vsaj že od začetka države načela, po katerih bi se moralo medsebojno razmerje obeh družb urediti. Toda čeprav konkordati niso nujno potrebni, jih Cerkev vendar sklepa, ker so se izkazali kot uspešno sredstvo, s katerim Cerkev vsaj deloma pride do pravic, ki ji gredo, katere pa ji žal države zlasti v našem času ne priznajo. Ako ji država ne ustreže v celoti, mora Cerkev skušati rešiti in dobiti, kar se da. Drugega politika bi bila proti pameti. Naloga Cerkve je reševanje duša, je oznanjevanje Kristusovega nauka, je osvajanje sveta za Kristusa, ta naloga pa ne trpi odlašanja in čakanja. Cerkev mora prav v tem času, v katerem živimo, in s sredstvi, ki so ji danes na razpolago, skušati rešiti svojo nalogo, ki je prav tako nujna in dinamična, kot je bila za časa apostolov. Marsikdo, ki govori o konkordatni manjli rimske kurije za Pija XI., najbrž ni do dobra proučil poveljnih konkordator, ker bi sicer moral opaziti, da Cerkev v njih zasleduje en sam cilj, namreč svobodo verskega udejstvovanja. Ali se ji vedno posreči ta cilj, ali ne, je drugo vprašanje; in zopet drugo, ali država izpolnjuje konkordatne obveznosti, ali ne. V tem primeru je vsak konkordat problematičen; še vse bolj problematično pa je vprašanje, kako bi se v tej ali oni državi verske razmere razvijale, če bi ne prišlo do konkordata. Da se Cerkev v določeni državi ugodno razvija, potrebuje dva predpogoja, namreč svobodo in vsaj znosno razmerje z državo. Dosegla pa ju bo najbrž prej s prijateljsko pogodbo z državo, ako je ta pogodba meddržavno zaimenjena, in taka pogodba je konkordat, kakor pa brez nje. Vrh tega pa ne smemo pozabiti, da pomeni vsak konkordat že sam po sebi novo mednarodnopravno priznanje Cerkve, kot ve-

Zanimiv predlog poljske vlade

Wilno - litevska prestolnica...?

Po vatikanskem vzorcu dobi Litva del Vilne in jo s svobodno cono zveže s svojim ozemljem

Poljski zunanji minister Beck.

Varšava, 22. julija. TG. Poljsko zunanje ministrstvo, ki hoče nadaljevati tudi zunanje-politične smernice pokojnega maršala Piłsudskega, je po verodostojnih vesteh izdelalo poseben predlog za spravo med Litvo in Poljsko. Poljsko časopisje o

tem sicer še ni ničesar poročalo, razen, da je poljska vlada na pogajanja za sporazum vedno pripravljena, toda znani »Kurjer Wileński«, ki je glasilo Litvancijevih mož v Vilni, je objavilo zanimiv članek s podpisom Okulič, znanega prijatelja pokojnega maršala. Okulič prinaša neki predlog za sporazum med obema državama, predlog, ki o njem zunanje ministrstvo sedaj razpravlja in ki bo bržkone v najbližjem času prišel v obravnavo med državniškimi obeh držav.

Okulič izjavlja, da je poljsko-litovski spor vsled tega tako težak, ker obe državi trmasto vztrajata na posesti Vilne. Poljska Vilna ne more odstopiti Litvi, Litva na sporazum brez odstopa Vilne ne pristane. Okulič se sprašuje na to, na kakšen način bi bilo mogoče ustreči obema državama in prihaja do zaključka, da ni nobenega drugega izhoda, kakor da obe državi skleneta med seboj neko pogodbo, ki bo manj kakor združitev, a mnogo več kakor samo politična zveza. Manj kakor združitev, ker obe državi morata ostati neodvisni in suvereni, a več kakor navadna politična zveza, ker mora biti skupnost bolj trdno zaimenjena in trajnostno zavarovana. Okulič predlaga v tem pravcu sklenitev politične zveze (ajanse), ki bi jo podprla še posebna vojaška pogodba. To dvojje bi popolnoma zadostovalo. V tem primeru, pravi Okulič, bi poljska vlada lahko pristala na to, da se v samem mestu Vilne odmeri zapadni del in se odstopi Litvi ter poveže s svobodnimi litavskimi prometnimi sredstvi, kakor z železnico, avtomobilsko cesto in brzojavnimi linijami, z litavskim državnim ozemljem. Takšna rešitev spora ni nemogoča. Saj je lateranska pogodba, ki je v Rimu samem odmerila neodvisen vatik, teritorij z lastnimi prometnimi sredstvi, pokazala, da so takšne pogodbe ne samo mogoče, ampak tudi v praksi iz-

vedljive in praktične. Na ta način bi litavska država z mirno vestjo lahko svojo prestolnico prenesla v Vilno za trajno in tam namestila vse svoje državne urade.

Na Okuličev članek litavski tisk ni odgovoril in so poluradne »Lietuvos Aides« samo članek ponatisnile brez komentarja. Zdi se pa, da je litavsko javno mnenje, posebno sedaj, ko draži spor z Nemčijo, mnogo bolj naklonjeno takšni rešitvi, ki bi vsaj delno ustregla litavskim nacionalnim zahtevam.

Ni dvoma, da bo poljsko zunanje ministrstvo, ki se zadnje čase zelo trudi, da bi organizirala sploh vse baltske države pod svojim vodstvom, predlog uradno dostavila litavski vladi ali neposredno ali posredno po vladi katikone druge baltske države. — Verjetno je, da se bo to zgodilo takoj po povratku poljskega zunanjega ministra Becka iz Finske, kamor te dni potuje.

Ako se poljski vladi v doglednem času posreči priti do sporazuma z Litvo, potem bi si lahko štela v velik uspeh, da je na Baltiku organizirala protisovjetsko fronto trajnega značaja.

Varšava, 21. julija. SE. Poljski zunanji minister Beck odpotuje na Finsko, kjer bo nadaljeval politične razgovore, ki jih je imel že z drugimi baltskimi državami za ustvaritev enotne fronte vseh držav, ki mejijo na obalo Baltskega morja. Finska se je dosedaj odklinala tej skupnosti, hoteč se oslanjati na Švedsko, toda ruska nevarnost jo bo prisilila, da išče zveze z državami, ki jo morejo v tem pogledu bolj uspešno ščititi. Vest, da se nahaja v Helsinkforsu tudi zastopnik nemške vlade, ki naj bi bil pri Beckovih razgovorih prisoten, se ne potrjuje.

Abesinski spor

Japonska proti Italiji „Brez primere v zgodovini“

Rim, 22. julija. Veliko pozornost je v tujakšnih krogih zbudila vest, da se japonska vlada, čeprav je japonski poslanik v Rimu že dal več izjav o nevtralnosti, postavlja na popolnoma drugo stališče in da zagovarja v italijansko-abesinskem sporu abesinsko stran. Zato govore javno o Japonski kot o sovražniku Italije. Zadržanje uradne Japonske smatrajo, za »brezprimerno vetrnjaštvo«. Listi pa pišejo zdaj o Japonski z mnogo hujsko ostrino, kakor nedavno tega proti Veliki Britaniji. »Messagero« pravi, da prehaja nesramnost Japonske v pravo vetrnjaštvo. To je tista država, ki je v ugodnem trenutku zapustila Društvo narodov, da bi mogla napasti in zavzeti Mandžurijo in zasvojiti državo s 40 milijoni ljudi. »Giornale d'Italia« pa misli, da je Japonska zavzela to stališče na pobudo z angleške strani, deloma pa iz prostostkega koristiljublja. List je celo mnenja, da skuša Japonska ustvariti zvezo med rumenim in črnim plemenom, zvezo, ki bi se opirala na mračne barbarske nagone obeh držav.

Rumeni razbojniki

Tudi tujakšnji listi so polni ogorčenja proti japonskemu držanju v italijansko-abesinskem sporu. »Gazzetta del Popolo« pravi, da podpira angleško časopisje, ki pravi o sebi, da je neodvisno, »rumene razbojnike«. Japonska, ki strahuje s svojo knuto Korejo in Mandžurijo, se zdaj postavlja na stran Abesinije. To je tista Japonska, ki dviga zdaj svojo razbojniško roko tudi proti kitajskemu narodu, ki razpolaga brez dvoma z visoko civilizacijo. To japonsko zadržanje si list tolmači predvsem iz plemenske in poslovne zavisti. List obrača nekaj besed tudi na Veliko Britanijo, ki zopet nastopa proti Italiji. Toda Italije, naglašajo list dalje, ni mogoče razorožiti, še manj pa ovirati s krikom in grožnjami.

Abesinska mladina na delu

Addis Abeba, 22. julija. Včeraj so se vršili v abesinski prestolnici shodi, ki ga je sklicalo združenje abesinske mladine. Udeležba je bila ogromna. Govorniki so razlagali, zakaj se mora Abesinija pripraviti in zakaj je vojna z Italijo neizbežna. Zanimivo sliko je nudil govorniški oder, kjer so se drug za drugim vrstili krščanski in muslimanski duhovniki, za njimi državni uradniki in končno vojaki. Vsi so izjavili, da bodo Abesinci, ki jim njihova domovina živi svobodna že dva tisoč let, branili svojo svobodo ne glede na versko pripadnost.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljiva in polnomačjo oblačnost. Nekaj topleje. V južnih Alpah pretežno jasno.

like idejne sile, kar je v našem materialističnem času velikega pomena.

Za državo samo pa znači konkordat, da se to omenimo, dvojje: naznortaj izmirjenje s katoliško Cerkvijo ali vsaj ureditev pravnih vprašanj, ki tangirajo njo in Cerkev. Ker spada jo versko-politična vprašanja med najtežja vprašanja, ki se vrh tega kar najgloblje posegajo v narodovo življenje, je taka ureditev znak državne moči in razven dokumentira državno konsolidacijo.

Danes končni sklep Anglije

London, 22. julija. b. V zvezi z abesinsko krizo je za danes popoldne sklicana vladna seja, na kateri bo prišlo do odločilnih sklepov.

»Daily Telegraph«, ki ima dobre zveze s Foreign Officeom, piše o tej seji, da bo usodepolna in da jo je smatrati za zgodovinsko in za najvažnejšo po tisti seji julija leta 1914, ko gre za usodo vsega veliko-britanskega imperija. »Daily Telegraph« je mnenja, da bo angleška vlada računala z gotovim dejstvom, da je vojna neizbežna. Sklep angleške vlade še danes ne bo znan. Bo pa razglašen jutri popoldne na seji go-

Revolucija v Belfastu

Tudi na južnem Irskem množice plenijo trgovine in požigajo cerkve

London, 22. julija. AA. V Belfastu so se neredi včeraj ponovili. V spopadih je bilo ubitih osem ljudi. Spopadi so nastali hkratu v raznih mestnih okrajih. Irski revolucionarji so oddali mnogo streliv iz revolverjev proti svojim političnim nasprotnikom. Policija je morala nenehoma intervenirati in je razpršila več skupin demonstrantov s pendrki. Proti večeru je bil Belfast podooben velikemu vojnemu taborišču. V mesto je prihitelo več novih vojaških oddelkov in večer so več ulic zaprli z bodečo žico. Po vsem

Kulturni boj v Nemčiji

Pogrom na katoliška društva

Nadaljnje batinaške uredbe proti kat. mladinski organizaciji

Berlin, 22. julija. e. Danes je izšla nova prepoved, ki znači poostreno postopanje proti verskim organizacijam. Mišljene so seveda le katoliške organizacije, kakor je to razvidno iz prepovedi. Odslej naprej ne smejo člani verskih organizacij več nastopati v svojih enotnih uniformah. Tudi ne smejo več nositi nobenih znamenj. Pri cerkvenih obhodih ne smejo več nositi svojih cerkvenih zastav in v procesijah tudi ne smejo več nastopati skupno v istem redu.

Nemška policija vdira v cerkve

Berlin, 22. julija. AA. V vseh katoliških cerkvah so včeraj prečitali članek vatikanskega glasila »Observatore Romano«, ki ga je objavil 15. julija t. l. in ki je v njem obrazložil uradno stališče Vatikanu glede protikatoliške akcije nemških oblasti. V nekaterih primerih je policija intervenirala v cerkvah, čeprav so duhovniki brali ta članek mesto pridige in so se verniki obnašali zelo disciplinirano in mirno.

Kerl poslan na dopust

Berlin, 22. julija. e. Dozdaj se je državni minister Kerl pečal s cerkvenimi zadevami. V njegov delokrog so spadala vsa vprašanja, ki so se tikala razmerja med Vatikanom in nemškim rajhom. Danes pa je bil minister Kerl poslan na dopust, in sicer s

spiske zbornice. Pri tej priliki bo vlada obrazložila svoje stališče v vprašanju izvoza vojaškega materiala in orožja v Abesinijo. Kakor se misli, se bo vlada s svojim sklepom postavila na stališče, opirajoč se na mnenje strokovnjakov zunanjega ministrstva, da angleška vlada po obstoječih dogovorih nima pravice prepovedati izvoz vojnega orožja in materiala v Abesinijo.

Posojilo v Londonu

Na temelju tega mnenja »Daily Express« celo poroča, da je abesinski poslanik v Londonu dr. Martin pričel s pogajanjem za najetje posojila 2 milijonov funtov šterlingov, ki se naj porabi za finansiranje vojne. List pravi, da je Abesinija pripravljena dati inozemskim interesentom rudarske koncesije. Če bi pogajanja za najetje posojila ostala brezuspešna, je poslanik odločen stopiti v stik z ameriški bankami.

mestu neprestano krožijo vojaške patrulje.

Sedaj so se pričele tudi v svobodni Irski pojavljati prve reakcije na dogodke v Ulsterju. V Monaghanu blizu ulstrske meje so množice zažgale tri cerkve in opustošile stanovanja vseh tamkajšnjih protestantov. V Limericku je množica demonstrantov opustošila šest trgovin, o katerih se je zvedelo, da so bili njihovi lastniki v poslovnih zvezah s protestantskimi. Opustošila je tudi domove protestantskih pastorjev.

posebnim nalogom, da naj prouči vsa vprašanja tičeča se cerkvene politike. Kanceler Hitler je sam naročil Kerllu, v kakšni smeri mora vse rešitve pripraviti.

Dopolodne je propagandno ministrstvo prepovedalo glasilo proslulega Streicherja, ki vodi svo propagando proti židom. Njegovo glasilo je izhajalo pod imenom »Der Stürmer«. Prepoved je veljala za vso Nemčijo. Streicher pa se je takoj odpeljal k Hitlerju in dosegel, da je bila prepoved takoj dvignjena.

Glede Kerlla se izve, da je bil imenovan hkrati tudi za verskega ministra in takoj poslan na tritedenski dopust. Na dopustu se bo sestal z Winklerjem. Podrobnosti še manjkajo.

Japonci v Mongolijo

Peking, 22. julija. b. Spor, ki je nastal med sovjetsko Rusijo in Mandžurijo oz. Japonsko v vprašanju Zunanje Mongolije, zavzema resnejše oblike. V japonskih vojaških krogih naglašajo, da bo japonska vojska do skrajne meje podprla mandžursko stališče. Če Zunanja Mongolija ne bi umaknila svojih čet z vseh mej, jih bodo odstranili z oboroženo silo. V japonskih vojaških krogih so govori o ultimatu Zunanji Mongoliji.

Proračun v Narodni skupščini

Belgrad, 22. julija m. Ker so bile smoti proračunske dvanajstine sprejete z dvotretjinsko večino, se je davi pričela razprava o podrobnostih. Skupščinska seja se je pričela ob tri četrti na 9. Najprej se je prečital zapisnik zadnje seje, nato razne interpelacije, za katere so nekateri poslanci zahtevali nujnost. Nujnost je bila sprejeta le za nekatere interpelacije, za druge pa ne.

V podrobni debati je bil najprej proračun vrhovne državne uprave. Govorila sta Ivan Vukičević za, Voja Djurić proti. Pri glasovanju je bil ta proračun sprejet z ogromno večino.

Pri debati o prosvetnem ministru sta govorila od vsake skupine po en govornik, nakar je bil ta proračun sprejet z ogromno večino.

K proračunu zunanjega ministristva je govoril Mita Dimitrijević, ki je izjavil Vojo Gjordjević. Prišlo je med njima do prerakanja in je moral predsednik sejo prekiniti. Ko se je nadaljevala, je prišel v razpravo proračun notranjega ministristva. K besedi sta se oglašila Yasil Trbiš in Dragiša Stojadinović. Stojadinović je spet napadel predsednika vlade.

Popoldne ob 4 se je seja nadaljevala. Izglasovan je bil proračun finančnega ministristva. K proračunu vojnega ministristva je predlagal Zarko Tomašević, da se ta proračun sprejme z vzklikom, kar je bilo med burnim odobravanjem in vzklikanjem hrabri vojski soglasno sprejeto. Pri razpravi o proračunu gradbenega ministristva je govorilo več govornikov. Opozicija je hotela ves dan obstruirati, kar pa se ji ni posrečilo. Pri glasovanju o tem proračunu je dvignila hrup, da v skupščini ni kvoruma. Predsednik skupščine je nato odredil poimensko klicanje ter je ugotovil, da je v dvorani 224 poslancev. Nato je bil proračun tega ministristva sprejet.

Ob pol 7 je prišel v razpravo proračun prometnega ministristva. Nato je predsednik skupščine sporočil poslanecem z ozirom na pozni čas, da se tako predsednik skupščine večine kakor tudi predsednik Jugoslovanskega kluba narodnih poslancev sporočila, da se ostali poslanci odrekli besedi. Nato je predlagal skupščini, da se omogoči govor samo dvema govornikoma iz skupščinske manjšine, in sicer dr. Janku Baričeviću in Vojislavu Gjordjeviću, kar je skupščina dovolila.

Dr. Baričević je v znanem tonu zopet napadel predsednika vlade in vladno politiko. S svojim govorom je izjavil v dvorani viharne proteste. Za njim je govoril Voja Gjordjević, toda mnogo pomirljiveje in v dostojnem tonu. Po njegovem govoru je vstal predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović in burno pozdravljen od večine narodnih poslancev, zavzel mesto na govorniški odru ter izjavil:

Govor predsednika vlade

Gospodje narodni poslanci! Opozicija tudi danes ni mogla storiti drugega, kakor da je poslala v borbo svoje najjačje kalibre. Prav tako kot včeraj, je tudi danes se posebno omenjala dogodke v Zagrebu, toda jasno zagotavljam, da so vse vesti netočne, ker imam vesti uradnega izvora in katere pravijo, da ni bila demolirana nobena trgovina, da ni bilo nobenega mrtvega človeka ter da vlada v Zagrebu red in mir. Razbitih je bilo samo nekaj oken. Gospodje narodni poslanci! Vlada se mora svoje odgovornosti zavedati.

Včeraj se je 20 poslancev izjavilo, da bo glasovalo proti, ko pa je prišlo do glasovanja, sta glasovala proti samo dva poslancina. Vsi drugi so se izgubili med vrati. Mislim, da bo tudi nočjo opozicija izvršila svojo dolžnost kot včeraj in prosim skupščino, da se ne pusti zavesti in da glasuje za predložene dvanajstine. S tem je končal predsednik svoj govor, ki je bil od vseh navzočih burno pozdravljen.

Proračun sprejet z 218 proti 1

Predsednik skupščine se je zatem zahvalil vsem poslanecem za trud in delo pri razpravi o dvanajstinah in se enkrat pozdravil narodne poslance. Poslanci skupščinske manjšine so se po teh besedah dvignili in odšli iz dvorane, spremljal pa jih je burn smeh poslancev skupščinske večine. Skupščina je nato izglasovala proračun v posrednostih, nato pa se je vršilo še zaključno glasovanje. Rezultat glasovanja je bil naslednji: 216 za, 1 proti.

Od slovenskih poslancev so se vzdržali glasovanja Benko, Prekoršek, Mohorič, Markar, dr. Fux, Hočevar, Janžeković, Lukarčič, dr. Novačan in dr. Menarčič.

Proračun v senatu

Svoj poraz so poslanci Jevtičega kluba skušali častnikarjem omiliti s tem, da je bilo sklenjeno, da bodo v skupščini pustili samo par poslancev, ostali pa so zapustili dvorano. Dvanajstine, ki so bile nočjo sprejete s tako ogromno večino, bodo še nočjo dane senatu v daljno pretresanje. Senat se sestane jutri ob 4 popoldne. Na dnevnem redu je dolžnost dnevnega reda prihodnje seje senata. Dvanajstine prične takoj pretresati finančni odbor Senata.

Velikanski morski volk

rasztavljen na vele-sejmu.

Ogled od 8 — 19 ure. — Vstopnina za odrasle Din 2.—, za otroke Din 1.—.

Demonstracije v Zagrebu

Belgrad, 22. jul. Glede poročil v dnevnikih o spopadih v Zagrebu dne 20., 21. in 22. t. m. se sporoča to-le:

V Zagrebu so bile 20. in 21. t. m. manifestacije prijateljev dr. Matka v čast njegovega goda in rojstnega dne. Pri tej priliki je prišlo do incidentov med manifestanti in nekimi nacionalisti. Pri tem so bili ranjeni in so iskali zdravniške pomoči dne 20. t. m.:

Mutak Dragotin, mehanik, ranjen z revolverskim strelom v bok, Ignac Jutriša, delavec, lahko ranjen z revolverskim strelom v nogo, ki se je slučajno nahajal v gneči, Jakatič Franjo, delavec, ranjen z nožem na več mestih, poškodba je huda, vendar brez življenske nevarnosti; Kregec August, delavec, ranjen z nožem, rana je huda, toda brez življenske nevarnosti; Uplisek Josip, delavec, lahko ranjen z nožem v bedro; Podpečan Josip, delavec, lahko ranjen s kamnom v glavo; Zidar Kalamič, mizar, ranjen s topim predmetom po glavi, poškodba je lahka.

Dne 21. julija so bili ranjeni: Franjo Joahim.

litograf, hudo ranjen z opeko po glavi, pa vendar brez življenske nevarnosti; Cipek Josip, delavec, ranjen po glavi s topim orožjem, poškodba je težka, pa brez življenske nevarnosti; Les Josip, delavec, ranjen s topim orožjem po nogi, kost ima nalomljeno.

Dne 22. t. m. so iskali zdravniške pomoči: Radivoje Savo, delavec-četnik, lahko ranjen s topim predmetom, v bolnici je bil ovit nato pa spuščen domov, Paličič Djuro, natak-četnik, hudo poškodovan z nožem po vratu na več krajih, vendar brez življenske nevarnosti.

Netočne so vesti o demoliranju kavarne Metropol in hiše, ranjenega četnika Jagodiča. Na obeh poslopih so demonstranti samo pobili šipe. Prav tako je netočno, da bi bil poškodovan Jagodič podlegel ranam.

Proti voditeljem in vsem hujskačem, izgrediv kakor tudi proti osebam, ki so gori navedene osebo poškodovale, je uvedena preiskava.

V Zagrebu vlada popoln red in mir.

Dve žagi v plamenih

Celje, 22. julija 1935.

V nedeljo ob pol 3 zjutraj je nastal požar v zgornjem delu žage, ki je last posestnika in žagarja Canka v Višnji vasi pri Vojniku. Kmalu je bilo v plamenih celo poslopje. Na kraj požara so dospeli v najkrajšem času gasilci iz Vojnika, Nove cerkve, Gaberja in Celja. Ob 5.45 je bil požar lokaliziran in obvarovano skladišče lesa. Ogenj je uničil na žagi vse stroje. Škoda je deloma pokrita z zavarovalnico. Vzrok požara ni znan; mogoče je bil ogenj podtaknjen, verjetneje je pa, da je nastal po naključju.

V nedeljo ob 3 zjutraj je pa začela goriti žaga na Fužinah pri Vitanju in je popolnoma pogorela. Kako je nastal požar, ni znano. Pri gašenju so sodelovali gasilci iz Vitanja.

Politični sestanki

Zagreb, 22. jul. b. Po vsej državi je bilo večeraj mnogo zborovanj in sestankov vladnih in opozicijskih strank. V Visokem je imel sestanek minister brez portfelja dr. Šeflija Behmen, ki se je svojim volilem zahvalil za vztrajnost, ki so jo pokazali skozi pet let. Svoboda, ki smo jo dosegli, se ne bo več odvzela. Stojadinovičeva vlada ima čvrsto oporo v generalu Živkoviću, ki krepko drži vojsko. Govoril je o novih strankah in je dejal, da smo, kakor je že izjavil dr. Spaho, dali pristaneček za novo veliko stranko. Ker pa zastopamo demokratična načela, smo na stališču, da je treba ustvariti stranko odspadajo. Vse vesti o imenu in osebah nove stranke so pa prezgodnje.

Aca Stanojević v Zagrebu

Zagreb, 22. jul. b. Aca Stanojević so časniki povpraševali o političnem položaju. Izjavil jim je, da smo na dobri poti in da se bo moglo nekaj napraviti. Na vprašanje časnika, ali se bo sestal z dr. Mačkem, je Aca Stanojević odgovoril, da se ne bo. O tej stvari ni hotel ničesar več govoriti. — Jutri pride v Zagreb njegov osebni zdravnik dr. Kopša. Aca Stanojević se vrne v Belgrad menda jutri popoldne.

Šahovski turnir

Belgrad, 22. julija. m. Včeraj so se igrale nedovršene partije, ki jih je zmagal nad Nedeljkovićem ter s tem dosegel 9½ točk. Danes se je nadaljevalo 13. kolo turnirja. Partija Petrović-Nedeljković je končala z zmago Petrovića, ker je Nedeljković zelo neporazložen za nadaljno igranje. Pirc je igral s Tothom holandsko igro. Igra še ni končana, vse pa kaže, da jo bo Pirc dobil. Največja senzacija današnjega kola pa je partija Bröder proti Schreiber, v kateri bo Schreiber najbrž doživel svoj prvi poraz. Igranje se nočjo nadaljuje.

Volitve v OUZD

Belgrad, 22. jul. m. Minister za socialno politiko je dobil naslednje pooblastilo, da lahko razpiše volitve v SUZOR in okrožne urade. Interesenti pa zahtevajo volitve ravnateljstva, tako v SUZORju kakor v okrožnih uradih in tudi razpust odborov Delavskih zbornic, da bi se istočasno lahko vršile volitve v te ustanove. To interesenti motivirajo s tem, da sedanji aparat v teh ustanovah ne bi izkoristil teh institucij in razpisal denarja za časa volilne borbe.

Tobačni delavci za pokojnine

Belgrad, 22. jul. m. Danes je prispela semkaj deputacija delavcev tobačne tovarne v Ljubljani, katero vodi g. Peter Lombardo, tajnik Jugoslov. strokovne zveze. Deputacija je prišla sem zaradi pravilnikov o ureditvi razmer ter pravilnika o pokojninskem fondu. Zglasila se je danes v kabinetu notranjega ministra, na katerega priporočilo bo jutri sprejeta pri upravniku državnih monopolov, da mu obrazloži potrebe delavcev tobačne tovarne ter pojasni položaj upokojencev, ki radi skrajno nepravilnih pokojnin živijo v veliki bedi. Jugoslovanska strokovna zveza se je pred dobrim tednom že obrnila na dr. Korošca ter ga naprosila za intervencijo pri finančnem ministru, kar je dr. Korošec tudi storil.

Belgrajske vesti

Belgrad, 22. jul. AA. Prizadete kroge obveščamo, da so grške oblasti razveljavile dolžnost neposredne predložitve izvirnih laktur pristojni komisiji za nadzorstvo nad fakturami za živo živino, svinje, ribe in jajca. Glede ostalega blaga, ki se lahko pokvari, bo sklepala komisija za kontrolo laktur.

Belgrad, 22. jul. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. je z ukazom kr. namestnikov na predlog predsednika ministrskega sveta določil za namestnika pravosodnega ministra ministra za gozdo in rudnike Ignjat Stepanović. Pravosodnega ministra dr. Auerja bo zastopal za njegove odsotnosti v tujini.

Belgrad, 22. jul. AA. Minister za gozdo in rudnike Ignjat Stepanović je sprejel danes ob devetih dopoldne v svojem kabinetu zastopnike bolgarskega gozdarstva, ki so davi prispeli v Belgrad.

Belgrad, 22. jul. m. Poslanec Brenčič je poslal ministru za finance pismo, s katerim ga obvešča, da je dne 18. jul. Sv. Bolfeen obiskala nevihta s točo, ki je uničila vso letošnjo letino. Poslanec prosi fin. ministra za odpis davkov in za ustavitev izterjavanja vseh neizterjanih davkov.

Zagreb, 22. jul. b. Posebna komisija je pregledala poslovanje gledališke uprave. Kakor so izve, upravnik Konjović odšel 1. septembra na dopust, s katerega se več ne vrne.

Trošarina na električni tok

Pismena anketa, ki jo je pred nedavnim izvedla Zveza industrijecev o trošarinah na električni tok, je pokazala, da je z uvedbo državne trošarine prenehal vsak napredek v elektrifikaciji naše pokrajine in je tudi konzum električnega toka občutno nazadoval. Tako poročajo med drugim Kranijske dežele elektrarne, da se je z državno trošarino za tok za razsvetljavo zvišala cena toka za 21 odstotkov in da je za skoro ravno toliko padel tudi konzum toka za razsvetljavo. Pri elektr. toku za pogon v obrtniške in industrijske svrhe znaša povzpetje cene po trošarini 5—10 odstotkov, navzlic temu pa je za več industrijskih panog podražitev toka neznošljiva. Nadalje poročajo, da znašajo režijski stroški za izračunavanje in odvajanje trošarinskih zneskov 10 odstotkov celotnega donosa drž. trošarine. Tudi kontrola finančne oblasti je zvešana z znatnimi stroški. Uvedba trošarine je nadalje povzročila postavitev mnogo tisočev števec, ki se morajo brezizjemno kupovati v inozemstvu.

Za nekatere industrijske panoge je trošarina postala neznošno breme. Najobčutnejša je obremenitev toka pri izdelavi lesovine in rotacijskega papirja. Združene papirnice Veve, itd. navajajo, da se pri tej panogi produkcije povisa radi trošarine cena elektrike za več kot 24 odstotkov. Zato je cena avstrijski lesovini mnogo nižja. Pri rotacijskem papirju znaša obremenitev po državni trošarini 10.19 Din ali približno 6 odstotkov cene finalnega proizvoda. Posledica tega je v veliki meri ukinitve produkcije tega predmeta.

Veliko podjetje železarske in jeklarske stroke poroča, da se po državni trošarini povzraja produkcijski stroški na 100 kg izdelkov povprečno za 1.20 Din. Tudi ta vsota je dovolj velika, da onemogoča konkurenco.

V rudnikih je elektrifikacija obratov že zelo napredovala, je pa nova obremenitev zavrla ves napredek.

Da se prepreči vse te posledice, ki jih je imela uvedba drž. trošarine, bi bilo potrebno, da se trošarina ukine. Če to ne, pa vsaj, da se ukine trošarina na pogonski električni tok. V skrajnem primeru pa bi bilo nujno potrebno, da se plača za električni tok za razsvetljavo industrijskih in obrtnih delavnic ista nižja stopnja, kot velja za pogonski tok. Dalje naj se električni transport v rudnikih oprosti trošarine in končno naj se električni tok za produkcijo lesovine in celuloze oprosti drž. trošarine.

V zvezi z vprašanjem je tudi vprašanje banovinskih trošarin na električni tok in predlagajo industriji, da bi se banovinom prepovedalo nalagati trošarine na električni tok. Podobno naj bi se prepovedalo tudi občinam nalagati trošarino na električni tok, ker se ustvarja z uvedbo v posameznih občinah občutna razlika v produkcijskih pogojih in s tem v konkurenčni zmoglosti posameznih podjetij sploh.

na 232.32—234.92. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 5.90 blago, v Belgradu 6 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2958.15—2972.75, Berlin 1750.03—1764.51, Bruselj 733.47—738.54, Curih 1424.22—1431.29, London 214.98—217.03, Newyork 4304.67—4340.98, Pariz 288.10—289.54, Praga 181.05 do 182.16, Trst 358.52—361.61.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 227.495 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.23, London 15.135, Newyork 305, Bruselj 51.55, Milan 25.225, Madrid 41.925, Amsterdam 207, Berlin 122.90, Dunaj 58.50, Stockholm 78.05, Oslo 76.03, Kopenhagen 67.55, Praga 12.72, Varšava 57.80, Atene 2.90, Carigrad 2.48, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.68, Buenos Aires 0.89.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 80—81, agrarji 45—46, vojna škoda promp. 368—370, begl. obv. 63—64, 8% Blerovo pos. 78—79, 7% Blerovo pos. 67—68, 7% pos. Drž. hip. banke 73—74, 7% stab. pos. 77—79.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 80—82, agrarji 47 bl., vojna škoda promp. 369 den., 7. 370 bl., 8., 9., 10., 11. 371 bl., begl. obv. 62.75—64, 8% Blerovo pos. 78 den., 7% Blerovo pos. 68—69 (67.50—68). — Delnice: Priv. agrarna banka 228 do 230, Ovj. sladk. tov. 140 bl., Guttman 120 bl., Trboveljska 100 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 80.50—81 (80.75), agrarji 46.50—47, vojna škoda promp. 370.50—372 (371), begl. obv. 65.50—65.80 (65.85, 65.75), 8% Blerovo pos. 78.50 bl., 7% Blerovo pos. 68 den. (68.50, 68.25). — Delnice: Narodna banka 5800—5900 (5850), Priv. agrarna banka 229—230 (230, 229).

Žitni trg

Novi Sad. Ječmen bč., srem., novi, 64 kg 80 do 82, oves bč., srem., slav., novi 82.50—85. Vse ostalo neizr. Tendence prijazna. Promet srednji. Budimpešta. Tendence neodrejena, promet srednji. Pšenica okt. 15.15—18—02; 14.95, zaklj. 14.95—96; rž okt. 11.80—90—01, zaklj. 11.62—63; koruza jul. 12.13—05—15, zaklj. 12.16—20; avg. 11.81—87—65—78, zaklj. 11.71—73; maj 12.50—45, 12.48—25, zaklj. 12.23—24.

Obiščite obrtno razstavo

v Radovljici od 21. jul. do 15. avg. 1935

Dobro jutro,
dober dan
za nego zob
le CIMEAN!

Sport

Kolesarska tekma v Bolgariji

Sofija, 22. jul. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Včeraj se je končala krožna kolesarska tekma okrog vse Bolgarije. Začela se je 8. julija popoldne. Tekmovalci so prevozili 2000 km v 12 etapah. Potrebnovali so 14 dni, če vračunamo tudi dneve odmora po šesti in deseti etapi. Od 37 tekmovalcev na štartu jih je prispelo na skrajni cilj 26. Drugi so med dirk odstopili. Tekmovalci so se morali boriti z močnim dežjem in ponekod tudi s hudo vročino. Ta je zlasti na južnem Bolgarskem ponokod dosegla 40 stopinj. Proga je vodila deloma tudi po planinskih predelih s hudimi klanci. Največja hitrost, ki so jo dosegli, je 37 km na uro, najmanjša 22 km. Prvo mesto je zasedel Marin Nikolov iz Varne, ki je lani zmagal na mednarodni kolesarski tekmi v Romuniji. Vso progo je prevozil v 77 urah, 19 minutah in 50 sekundah efektivne vožnje. Drugi je Nikola Nenov v 77:24:39, tretji pa Genco Grozek iz Varne v 78:8:37. Nagrade so razdelili na snočjem svečanem banketu, ki ga je priredil predsednik bolgarske kolesarske zveze general Dickev.

★

SK Atletik : SK Olimp 2:1 (1:0). V nedeljo se je odigrala na Glaziji zaključna drugorzredna prvenstvena nogometna tekma med Atletiki in Olimpom v zelo napetem ozračju. Tekma je pričela točno ob 17 ter so oboji takoj razvili energičen tempo. Vendar se je držala Olimpa precejšnja nervoza, ki se je ni mogel znebiti vse prvi polčas, kar se je predvsem poznalo v netočen podajanju in raztrgani igri. Atletiki so se mnogo preje znašli ter so v 18. minuti zabili po lepi kombinaciji prvi gol za svoje barve. V drugem polčasu je tempo igre nekoliko popustil, vendar je bila opazna dobra in smiselna igra Atletikov, ki so v 13. minuti zabili drugi gol. Igralci Olimpa so bili po tem zelo deprimirani, poguma pa niso izgubili. Odslej igrajo boljše, zlasti kombinatno, iz česar dosežejo tudi v 21. minuti prvi gol. Proti koncu je Olimp dosegel tudi 11 metrovki, ki jo je pa vratar Atletikov ubranil v kot, ki je ostal neizrabljen.

Atletiki so se pokazali v dobri formi. Igrali so fair in precizno kombinirali. Zmagali so zaslužno. Olimp ni pokazal mnogo. Hotel je predvsem zmagati z mestoma surovo igro.

Sodil je dr. Minariti iz Zagreba v splošno dobro, napake pa je premilo razsojeval. Šele v 42. minuti drugega polčasa je upravičeno izključil dva igralca, kar pa je bilo že prepozno. Takoj nato se je namreč izčrpal splošno obračunavanje med igralci. Del občinstva, ki ga je bilo ca. 500 in precej glasno, predvsem prišasti Olimpa, je udri na igrišče, nakar se je sodnik odstranil in tekma se je končala v splošnem neredu. S to zmago so postali Atletiki prvaki II. razreda v celjskem okrožju.

Prvo kolesarsko društvo tekstilnih delavcev za Dravsko banovino, sedež Maribor, je priredilo v nedeljo 21. julija 1935 ob 14.30 na progi 12 km Pobrežje—Doigoše—Pobrežje dirko. Doseženi so bili rezultati: Lukas Stefan 21:41, Finkes Rudolf 23:27, Gabrovec Jurij 24:32, Jus Martin 25:25, Arschitz Jak. 25:28, Lebič Martin 27:35, Ferš Stefan 28:01. Dirka je bila brezhibno organizirana. Proga je zasedel motoklub »Pohorje« in člani društva. Prehodni pokal predsednika Lepše si je priporil g. Lukas Stefan, prvak kluba za leto 1935.

Poulične bitke v Kalkuti

Kalkuta, 22. julija. AA. Nemiri v Lahoru so včeraj dosegli svoj vrhunec. Prišlo je do hudih spopadov med muslimanskimi demonstranti in Hindi. Ze v soboto so oddelki angleške vojske intervenirali z orožjem. Razvila se je pravecata bitka in je bilo okrog 100 ljudi ranjenih, med njimi 50 angleških in hindujskih policijskih organov. Vojska se je zabarikadirala na najvažnejših strateških točkah in napeljala bežečo žico okrog barikad. Muslimani so vztrajali na svojih položajih in so v noči od sobote na nedeljo se niso umaknili.

Borza

Dne 22. julija.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Bruslja, Curiha in Newyorka, narasla sta London in Trst, dočim so popustili tečaji Amsterdama, Pariza in Prage.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi ostal neizpremenjen na 8.75 do 8.85, dočim je v Zagrebu popustil na 8.72—8.82, v Belgradu pa je notiral enako kot v Ljubljani. Irški boni so notirali v Zagrebu 32.50—33.20, v Belgradu pa 32.60—33.30. Angleški funt je v Zagrebu popustil na 232.05—234.65, v Belgradu pa

Po sledovih starih ljudstev

Slovenska zemlja je polna zgodov. najdišč - Mednarodni znanstveniki bodo obiskali Slovenijo in njena arheološka najdišča

Ljubljana, dne 22. julija.

Ze nad 10 let je med svetovnimi arheologi uvedena navada, da vsako drugo leto napravijo izlet v kakšno drugo deželo, kjer je včasih cvetela takozvana provincialna rimska kultura. Poleg Italije, ki je že dovolj raziskana, je namreč v Evropi in v sosednjih kontinentih vs epolno pokrajini, kjer se nahajajo znamenita arheološka najdišča iz rimske dobe. Tak izlet, ki ga prireja mednarodni inštitut za rimsko provincialno kulturo (Frankfurt a. M.) in sicer šest po vrsti bo tudi letos. Za nas Slovence je predvsem zanimivo, da pridejo mednarodni arheologi letos v Jugoslavijo ter bodo zlasti pregledali znamenita najdišča na slovenskih tleh. Ta izlet bo trajal od 3. do 13. septembra. Arheologi se bodo sestali v Ljubljani, si ogledali muzej, nato pa si ogledali najdišča v Kranju in na Bledu. Namen tega študijskega potovanja je, da vidijo težko pristopna najdišča. Nato odpotujejo v Polhov Gradec, od tam na Sv. Lovrenca, kjer si bodo ogledali pozno rimske in predzgodovinske kolonije. Zanimali se bodo nato za najdišča v Horjulu, posebno pa na Vrhniki, zlasti jih zanima takozvani ajdovski zid (bivši Tractus Italiae per Alpe).

Tretji dan si bodo ogledali Notranje gorice s slovitimi stavbami na koleh. Podpeč, kjer je bil rimski kamnolom in kjer so še Rimljani začeli regulirati Ljubljano. Dalje bodo šli na Ig, ki je bogat rimskih napisov in kjer so včasih domnevali celo nekdanjo Emono. Nato bodo šli na Turjak in na grad Sovnek, obiskali bodo Stično in Vršno goru z njenimi predzgodovinskimi kolonijami. Četrtega dne bodo šli iz Ljubljane v Logatec, ogledali si bodo ajdovski zid pri Cerknici, zlasti pa predzgodovinsko gradišče in bo ob tej priliki odkril dr. Ložar nove skupine. Mednarodni učenjaki bodo odšli v morda najbolj zanimiv kraj poleg Emone, to je v Stari trg pri Ložu. Na hribu Ulaka nad Starim trgom je stala nekoč mogočna japonska trdnjava, ki so jo pozneje imeli tudi Rimljani. Ogledali si bodo tudi ostanke gradišča v Starem trgu. Nato bodo šli v Prezid, kjer so ostanki starega rimskega zidovja, od česar pride tudi ime tega kraja, nato v Cabar in Delnice, v Vinico ob Kolpi, kjer je bila že stara japonska trdnjava in ki jo je raziskavala že vojvodinja Meklen-

burška, iz Vinice v Ogulin ter v vas Viničico, kjer lokalizira prof. dr. Georg Veidt stari Metulum. Čez Karlovec bodo šli v Zagreb, kjer si bodo ogledali zagrebški muzej in izložbo japonskih starin, nato v Sisek, kjer je bila stara Siscia. Iz Zagreba se bodo vrnili v Slovenijo. Pri Brežicah si bodo ogledali predzgodovinsko trdnjavo na Libenjski gori, pri Krškem si bodo ogledali Drnovo, kjer je bil nekoč Nevidunum, od tam bodo šli v Velike Malence, kjer je bilo zgrajeno nad predzgodovinsko trdnjavo pozno rimsko taborišče. Tam je prof. dr. Saria kopal v l. 1920-30 in je odkril marsikatero zanimivosti, letos pa bo ta dela s pomočjo malega kredita banske uprave dokončal. Dalje bodo odšli v Vranje pri Sevnici, kjer je bilo na strmim hribu pozno rimsko taborišče. Čez Rimske Toplice, Laško, Celje, kjer si bodo ogledali muzej in paleolitske izkopnine, iz Olšave bodo šli v Loznico, kjer je bil nekoč tabor rimske legije. Ogledali si bodo Trojanje (Atrans), nato pa bodo odpotovali v Ptuj, ki je poln rimskih ostankov in zlasti bogat mitreji, to je svetišče boga Mitre. V Mariboru si bodo ogledali predzgodovinsko trdnjavo na Početi in se bodo zanimali za izkopnine na Koroški cesti. S tem bo ta izlet zaključen.

V Slovenijo pride okoli 30 učenjakov, samih svetovno znanih oseb. Izlet je organiziral prof. dr. Bersu, ravnatelj arheološkega inštituta v Frankfurtu ob Maini, dunajski univ. prof. dr. Rudolf Eger, ki je posebno zaslovel s svojimi raziskovanji v Dalmaciji, prof. Reinecke iz Münchna, prof. Syme iz Oxforda, ki bo v Ljubljani predaval o cesarju Avgustu in njegovih zvezah z našimi kraji, dr. Hawkes iz Londona, ki je ravnatelj predzgodovinske zbirke narodnega muzeja, prof. Lauthier, ravnatelj muzeja v St. Germainu pri Parizu, slavni predzgodovinar prof. dr. Oswald Menghin, rektor dunajske univerze, prof. Alföldi iz Budimpešte, od domačih strokovnjakov pa bodo sodelovali dr. Saria, ravnatelj Abramič iz Splita, prof. Hoffmüller iz Zagreba in drugi.

Prof. dr. Bersu je bil že v Ljubljani ter je stopil v stik s prof. dr. Sario ter je bil izdelan ves načrt za ta izlet. Vsa proga je bila že pregledana z avtomobilom in zlasti ljubljanski podžupan prof. Jare bo šel mednarodnim učenjakom zelo na roko.

Mariborske vesti

□ Nova maša bri franciskanih. V nedeljo je opravil prvo sv. mašo v franciskanski baziliki novomašnik p. Kalist Langerholz. Bila je to velika shajnost za celo franciskansko župnijo, ki se je izvršila z vso slovesnostjo. Novomašnik p. Kalist izhaja iz zavedne slovenske katoliške mariborske rodbine, ki je daravala Bogu že troje otrok. Brat p. Ildelfonz je franciskan, sestra Marija pa je redovnica. Mati novomašnika, ki je srečno doživela ta vesel dogodek, živi v Krčevini.

□ Mojsraka izpitna predavanja so se pričela včeraj v deški meščanski šoli v Krekovi ulici. Začetek predavanj je ob pol 20. ter so brezplačna.

□ Stanovanjski urad je letos osnovala uprava Mariborskega tedna. Vse stranke, ki imajo na razpolago sobe, se naprošajo, naj se javijo čimprej v pisarno Mariborskega tedna, Aleksandrova cesta 35. Od 1. do 13. avgusta bo posloval stanovanjski urad Mariborskega tedna podnevi in pomoči pri vseh vseh na novem peronu glavnega kolodvora, telefon 26-69.

□ Cesta dela na banovinski cesti Sv. Benedikta Lomanose se bližajo svojemu koncu. S polno paro dovršujejo zadnja dela, da bo cesta v najkrajšem času odprta za promet.

□ Za knezoškofjskega duhovnega svetovalca je imenovan zlatomašnik g. Franc Segula, župnik v poklju.

□ 80.000 Din škode zaradi požara ima posestnik Janko Cadram iz St. Ilje v Slov. goricah. Gasit so šli tudi mariborski gasilci, ki so bili telefonično obveščeni ter so kljub oddaljenosti prispeli kot tretji na mesto požara. Zgorelo je gospodarsko poslopje, ogromna škoda pa je deloma krita z zavarovalnico.

□ Kolo brez lastnika so našli pred gostilno »Ptuj« na Ptujski cesti. Dobi se pri policiji.

Celje

Seja Kat. prosvetnega društva. Zvečer ob 8 bo v tajništvo po več kakor dveh letih zopet redna seja Kat. prosvetnega društva. Seje naj se udeležijo vsi odborniki.

Čeljske tiskarne ustavile obratovanje. Včeraj so Mohorjeva tiskarna, tiskarna Brata Rode in Martinčič in Celeia ustavile obratovanje. V Zvezni tiskarni se dela normalno naprej.

Umrli so v celjski bolnišnici: Novak Leopold, 42 let, kamnosek iz Rogatec; Vodišek Elizabeta, 48 let, kobarica iz Planine pri Kozjem in Ograjenšek Franc, 48 let, zidarski predelavec iz Nove vasi. — V Socki pri Novi cerkvi je umrl v nedeljo zvečer na svojem domu Mastnak Josip, dimnikarski delovodja pri ge. Zofiji Zurnan v Celju. Pokojni se je preteklo jesen ponesrečil pri znani avtomobilski katastrofi v Levcu, vendar je takrat okrevl. Pogreb bo danes ob 16 iz Socke v Novo cerkev. Naj počiva v miru.

Ognjeni križarji v Franciji širijo letak, ki se glasi med drugim takole: Državne blaginje so vse prazne. Mir ni trden. A ljudstvo čaka na delo in kruh. Narodni poslanci — tako desničarji ko levičarji — so sužnji ali kapitalistične ali pa marksistične internacionale. Eni ko drugi pripravljajo le državljansko vojno.

V vročih dneh. Ali je to porcija sladolepa? To je vendar premalo! — Kaj? Kakršen denar, taka porcija. Vi bi se najbrže radi za te pare po ledu drsali.

Na kongresu francoskih socialistov je dejal Leon Blum, da bodo vsi francoski delavci vstali kot en mož v obrambo Francije, če bi jo napadla Hitlerjeva Nemčija. — V vprašanju narodne obrambe ni več razlike med socialisti in komunisti.

Dr. Korošec v Ljubljani

Z dopoldanskim belgrajskim brzovlakom ob pol 10 je prišel v Ljubljano notranji minister dr. Anton Korošec. Ker je prišel nenadno, ni bilo na kolodvoru večjega sprejema, pač pa so ga ljudje tople pozdravljali. Dr. Korošec se je mudil v Ljubljani le toliko časa, da se je preoblekel ter je takoj nato z avtomobilom odpotoval v Bohinj.

★

□ Kralj Peter II. na ribjem lovu pri Fužinah. Nj. Vel. kralj Peter II. se je pretekli petek ob 12.15 popolnoma inoknito pripeljal v spremstvu ravnatelja dvornih lovišč inž. Dimnika z avtom na Fužine. Stopil je s čon in začel z g. ravnateljem loviti ribe. Lovili so jih deloma na mrežo. Kralj je lovil celo popoldne tja do 17.30. Petrov blagor je bil srednji. Vloveli so na mreže več navadnih rib, toda potuhnjeni sulci, ki jih je Ljubljana prav od Fužin prila. Vevčam bogata, so se zvito umaknili visokemu lovcu. V tako zvanih Sigah, kraju, ki je drugače od povodnih popolnoma pod vodo, ne daleč od naselja Slape, je bilo izredno mnogo kopalcev, zlasti mladine iz Vevč, D. M. v Polju in Slap. Ko so kopalci opazili visokega lovca, so mu vzklicali: »Živel naš kralj Peter!« Po končanem lovu se je kralj z avtom odpeljal skozi Zadržor na vevsko papirnico in od tam proti Ljubljani. Kraljev avto so povsod kmalu vsi spoznali.

□ Maša zadušnica za pok. avstr. kanclerja dr. Dollfusa. Kakor nam sporoča avstrijski konzulat v Ljubljani, bo ob obletnici smrti kanclerja dr. Engelberta Dollfusa v aredo 24. julija ob 10 dopoldne v stolnici sv. Nikolaja maša-zadušnica, h kateri so povabljeni vsi v dravski banovini stanujoči avstrijski državljani in prijatelji Avstrije.

□ Tri avtomobile srebrnega denarja. K notici pod tem naslovom nam poročajo, da znaša obrestna mera za novo posojilo mestne občine ljubljanske pri Državni hipotekarni banki 8% in da torej ta obrestna mera ni ne majhna, kot je bilo napisano v članku, ampak za sedanje razmere na denarnem trgu zadovoljiva tudi za mestno občino ljubljansko kot posojilojemalko. Izplačilni pogoji glede denarja so bili predhodno dogovorjeni.

□ Pri Beričevem najdena utopljenka. V nedeljo popoldne so opazili na tako zvanem otočku »Predevek« pod Beričevem naplavljenjo človeško truplo. Orožniška patrulja je s pomočjo Martina Gostinčarja truplo navezala na vrvi in je potegnila na suho. Bila je neznana utopljenka, stara do 25 let, črni las, oblečena v spodnje krilo in obuta še v čevlje. Truplo je bilo močno razjedano. Sodijo, da je bila utopljenka v vodi 10 dni. Njene identitete sprva niso mogli ugotoviti. Pozneje so sklepali, da gre za Francisko Kvedrovo, sestro jetniškega paznika v Ljubljani. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Beričevem. Paznik Kveder je včeraj odšel v Beričevo, da dožene osebno istost pred oemimi dnevi pogrešane sestre.

□ Združenje avtotaksijev in izvoščkov prosi svoje člane, da se udeležijo sv. maše in blagoslovitve svojih voz dne 25. t. m. ob 9 pri Sv. Kristofu. Udeležba obvezna z avtomobilom. — Uprava.

□ V četrtak dne 25. t. m. ob 3 popoldne sklicujemo sestanek članov Društva železniških upokojencev v salonu restavracije »Pri levu«. Gospodarska cesta 16 v Ljubljani, na katerega vstopimo vabimo vse člane. Na sestanku, na katerega imajo dostop le člani, se bo poročalo o društvenem delovanju. — Salamun.

□ Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9 mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gartus, Moste.

□ Pozabljen brevir. Pred nekaj dnevi — menda v dneh evharističnega kongresa — je neki gospod pozabil brevir — pars aestiva — v zakristiji cerkve Sreca Jezusovega v Ljubljani. Dotični ga dobi istotam.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite jutraj na prazen želodec kozarec

naravne **FRANZ JOSEF** grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Koledar

Torek, 23. julija: Apolinarij, škof, mučenec; Ljborij, škof.

Ostale vesti

— Duhovne vaje za moše. V Domu duhovnih vaj v Ljubljani pri sv. Jožefu se bo vršil tečaj duhovnih vaj za moše od 1. do 5. avgusta. Vodil jih bo pater Kopatin Viktor D. J. — Zglasiti se je treba do 28. julija. — Začetek 1. avgusta zvečer ob 6. Oskrbnina 100 Din, za revnejše po dogovoru tudi manj. — Vodstvo Doma, Ljubljana, Zrnoškega 9.

Cas svežih paradižnikov nas opozarja, da so makaroni in spaghetti — Pekatele ali Jajnice — pripravljeni s paradižnikovo omako zelo tečna in okusna jed. Gospodinje, pripravite svoji družini večkrat to osvežujočo ceneno jed!

— Izpiti celjske orglarske šole so se vršili dne 4. t. m. Izpiti so naredili sledeči učenci: Babšek Alojz, Poljčane; Dominiko Janez, Dobrovnik; Klančnik Vladimir, Vojnik; Napotnik Josip, Smartno ob Paki; Pintarič Janez, Pišecce; Sattler Alojz, Smartno ob Paki. Drugih učencev je še 19, in sicer 9 v II. letniku in 10 v I. letniku. Bog jim daj srečo pri nadaljnjem študiju!

— Dva mlatiča zgorela. K poročilu o požaru v Župeči vasi na Dravskem polju treba pojasniti ozir. popraviti: Gospodinja je Katarina. Oba moža, ki sta zgorela, sta bila pa mlatiča, ki sta že en teden tam mlatila in sicer Dajnko Jožef, kočar iz Sveče vasi, ki zapuša vdovo s 4 otroci ter njegov svak Mlakar Franc, viničar pri Sv. Bolfanku v Halozah.

— Naš tobak za Nemčijo. Te dni so dospeli v Ljubljano delegati koncerna nemške tobačne industrije (Reemtsma in Brinkmann) zaradi sprejema že kupljenega tobaka v listju. Kakor smo obveščeni, je to prvič po svetovni vojni, da pričenja nemška tobačna industrija z nakupom naših vrst tobaka, kar je najboljši dokaz, da si pričenja naš tobak osvajati ona tržišča, na katera po vojni še niso bila uvedena, vsaj v znatnih količinah ne. — Po listu »Narodno blagostanje«, poenemamo, da je uprava državnega monopola prodala Nemčiji 1.25 milj. kg južno-srbske letine iz leta 1931 in 32 ter iz hercegovinsko-dalmatinske letine 1933.

— Mrtvee na moji. V nedeljo so dolenjski pastirji pri Cerknici našli na občinski gmajni blizu meje truplo nekega moškega. Orožniki so ugotovili, da gre za 31letnega Alojzija Bombača, ki je 11. t. m. odšel od doma in ga od tedaj ni bilo več na spregled. Pri njem so našli obsejmo karto, dva Din in pištolo, okrašeno s črnogorskim ornamentom. To pištolo je fant najbrže kupil, ko je služboval kot obsejni stražnik v Črni gori. Že v nedeljo zvečer so fanta pokopali.

— Aretirani kurji tatovi. Orožniki iz Ptuja so aretirali dva zakonca iz Dornave radi tatvine perutnine. Ljubitelja kokoši sta ta nepošteni posej izvrševala na debelo. Ne samo v ptujskem temoču tudi v ljutomerskem okraju sta imela svoje nečedne pohode. S seboj sta imela 14letnega fanta, kateri je bil na preži pri tatvinah. Do sedaj so dognali, da sta okradla 76 posestnikov in znaša škoda okrog 8—10.000 Din. Ukradeno perutnino so prodali pri raznih tržnicah v Ptuj, Mariboru in v Čakovcu.

— Proti zaprtju, motnjah in prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne Franz Josef grenčice. Odobr. od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. maja 1935.

— Romanje na Sv. Goro pri Gorici. Po dolgih letih bo letos zopet skupno romanje k svetogorski Materi božji. Posebni vlak odhaja iz Ljubljane 17. avgusta dopoldne in se vrača iz Gorice 18. avgusta zvečer. Ker mora biti seznam romarjev predložen oblistam 4 tedne pred odhodom, se je treba za to romanje prijaviti do 10. t. m. Pojasnila pošlje brezplačno uprava lista »Po božjem svetcu« v Ljubljani. Šentpeterska vojašnica.

Če želiš biti v zakonu srečen, moraš vedno misliti na troje:

obzír,
iskrenost in

Kiki bonbon

PROIZVOD: »UNION«, ZAGREB.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 23. julija: 12 Po Gorenjskem po Kranjskem (plošče); 12.45 vreme, poročila; 13 čas, obvestila; 13.15 Stanko harmoniko svira; 14 vreme, spored, borza; 18 otroška ura: Micky miška (Gabrijeličeva in Juvanova); 18.40 plošče za naše malčke; 19.10 čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30 nac. ura; 20 Pesmi iz življenja lužinskih Srbov, poje baritonist Jože Zorman, pri klavirju prof. Lipovšek. Predavanje o luž. Srbih (g. Lavtižar); 21 koncert lahke glasbe (prenos iz »Zvezde«); 21.30 čas, vreme, poročila; 21.45 koncert lahke glasbe (prenos iz »Zvezde«), 22.30 angleške plošče. Konec ob 23.

Kaj ona zmore?

SORELA nam prihrani neprijetno mešanje in raztapljanje šampona. Kakor pride iz tube se Sorela namaže z roko.

Drugi programi

Torek, 23. julija: Belgrad: 20 klav. konc. 20.30 radijslike. 21 sal. ork. 22.30 nar. pemi. 23 prenos iz kavarne. — Zagreb: 20.15 plošče. 20.30 recitacije. 20.45 moški vok. kvartet in solisti. 21.15 recitacije. 22.15 ruske romance. — Dunaj: 17 glasba iz časov Franca Jožefa. 19.45 glasba na dveh klavirjih. 20.15 iz op. 22.10 Brahmsove klav. skladbe. 23 povelj dunajske opere (plošče). 24 Dunajske melodije. — Budimpešta: 20.50 operni ork. 22.20 jazz. 23.30 madj. pesmi za klavir. — Trst-Milan: 17.05 kom. gl. 20.40 prenos opere. — Rim-Bari: 20.40 pester večer. 22 kom. gl. in petje. — Praga: 19.25 veseloigra. 20.25 polni večer v glasbi. 21.35 pestra gl. — Brno: 20.05 nar. pesmi raznih narodov. — Bratislava: 20.05 šramel. 20.55 slovaške narodne. 21.35 trio. — Varšava: 20.10 zla. gl. 21 prenos opere. 22 ork. gl. 22.40 plesna gl. (plošče). — Berlin: 20.10 ugankarski večer.

Naznanjamo žalosno vest, da nas je naša ljubljena nečakinja, sestra in svakinja, gospodična

Marija Kveder

nenadoma zapustila.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 23. t. m. dopoldne iz mrtvašnice v Št. Vidu pri Brdu na tamošnje farno pokopališče.

Ljubljana, dne 23. julija 1935.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem, ki ste ob priliki bolezn blagopokojnega gosp.

dr. Dragotina Treo

In ob njegovi smrti nam izrazili svoje sočutje, vsem, ki ste ga v tako častnem in obilnem številu spremili na zadnji poti, obsuli krsto z venci — zlasti požrtvovalnemu zdravniku, gospodu dr. Hausu, častitim sestram usmiljenkam, njegovi dolgoletni zvesti gospodinji, gdč. Mariji Berce; dalje gospodu banu Dravske banovine dr. Pucu, županu dr. Ravniharju, vsem ostalim predstavnikom oblasti, društev in korporacij — naša globoko občutena zahvala.

Prav posebna zahvala pa častni Sokolski četi z gg. dr. Murnikom in Kajzelom na čelu s prapori ljubljanskega, bivšega postojnskega in goriškega Sokola za časino spremstvo ter starosti gosp. Kajzlu, ki je z vznemirjenimi besedami vzel zadnje slovo od pokojnika. Hvala vsem!

Ljubljana, dne 22. julija 1935.

Zalujoči ostali.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenilovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enkolonska, 3 mm visoka peščina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Mizarskega mojstra
ali predelavca sprejemem kot akordanta za izdelavo množinskega predmeta (Massenartikel). Oglasi se je pismeno na ogleddelku »Slovenca« pod: »Mizarski akordant« 8588

Sprejemem takoj fanta (točilca) in za razna domača dela. Gostilna Cinkole, Kopitarjeva ul. 4, Ljubljana.

Služkinja-začetnica
pridna in poštena, dobi takoj stalno mesto. Zg. Šiška 41/I, nasproti gostilne Carman.

Hišnico
poročeno, iščem za gospodinjstvo delo. Kapiteljska ulica 7, I. nadst.

Iščemo služkinjo, pošteno, čisto in zdravo, dobro perico. Nedeljko, Maribor, Tržaška 53.

ČITAJTE IN ŠIRITE
»SLOVENCA«

Prodajalka

mešane trgovine, vajena vseh hišnih del, nekoliko kuhanja ter voljna pomagati, išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Poštena« 8744

Prodamo

Premog-kosovec
najboljše vrste, več vagonov, takoj na razpolago. Poizve se pri Klun Janko v Prevaljah.

Stalna razprodaja
polnomastnega a la trapistovskega
sira
v blebkih in blokih
po 16 Din kg
Černe Oskar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 35

Trboveljski premog, suha bukova drva, carbo-pakete in ogelje prodaja Bartol Anton, Tyrševa 46, Telefon 35-40.

Wertheim-blagajna
št. 3, v najboljšem stanju, napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 8724.

Tvrdba

Stanko Florjančič
železnina, Sv. Petra cesta, pri Zmajskem mostu, oddaja iz skladišča razno kuhinjsko posodo, razno orodje, štedilnike, tehtnice itd., po najnižjih cenah (vhod skozi dvorišče). — V račun se vzamejo tudi hranilne knjižice ljubljanskih zavodov.

Lahka letna oblačila
buret, kaša, sport-hlače, lister, perilo itd. poceni napredaj pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Sodna dražba
gozdne kompleksa Bukovka gora, se vrši dne 31. t. m. ob 11 v Kočevju pri sreskem sodišču, soba št. 3.

Poizvedbe

Listnica
z raznimi dokumenti je bila izgubljena v sredo, 17. julija na poti od Velenja do postaje v Št. Stanju. Kdor jo je našel, naj jo pošlje proti odškodnini v Celje, Slomškov trg 1, Knechtl.

Kupimo

Vsakovrstno
zlatu kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, jvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Inventar za mlekarstvo
kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Inventar« 8730.

Stanovanja

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
s pritliklinami oddam s 15. avgustom ali 1. sept. Poizve se v Vodmatski ulici št. 21.

Oddam prazno sobo.
Stožice 120.

Enosobno stanovanje
oddam s 15. avgustom ali 1. septembrom na Sv. Petra cesti 43, na dvorišču.

Denar

Prodajam vlogo
Ljublj. kreditne banke za 50 odstotkov. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro: »500.000—8603«.

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Obri

Entel - ažur - plise
izvrši ekspres — Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukel. (t)

Auto-motor

PRAGA-BABY 1935
idealno malo štirisedežno vozilo, porabi 8 litrov na 100 km, nenavadno elegantno, odgovarja vsem zahtevam. Ponudbe pošlje Zastopstvo »Praga« avtomobilov, Zagreb, Svačičev trg 12. Ugodni plačilni pogoji na mesečne obroke.

Inserati
v »Slovenca«
imajo največji uspeh.

Glasba

Muzika
prodaja klavirje, harmonije, violine kitare, strune in vse glasbilske potrebine. — Popravila in ugašanje vsa glasbila strokovnaško in najceneje. Izposojevalnica klavirjev

Ljubljana
Miklošičeva cesta šte 4

Tinčkove in Tončkove prigode

84.

Hudo se kaznuje s hudim.

Potem je Tinček z gorečo bakljo splezal na deblo. Kača je grozeče zapihala in iztegnila jezik proti kadeči se travi. Tedaj je Tinček bakljo z vso silo porinil kači v odprto žrelo. Kača se je v smrtni bolečini divje zviha in padla z veje v globočino. Deklica je bila rešena.

Gorila se je spet mogočno udarila ob prsi in zatulila svoj zmagovalni: »Vau-hoo!« Z njo pa sta zmagovalno zakričala tudi naša dva znanca: Tinček in Tonček, vsem trem pa se je nazadnje pridružila še deklca. Veselo je poskakovala od tal, a njen drobn, zvonki glas se je kar izgubil v mogočnem tuljenju gorile. Kaj pa je medtem delal Muki? — Z velikim užitkom in dopadanjem je gledal, kako sta se krokodila gostila s kačo...

Potrli v globoki žalosti naznanjamo, da nas je naša draga mama, stara mama in tašča, gospa

Marija Sitar

zasebnica

v nedeljo, dne 21. julija 1935, previdena s tolažili svete vere, za vedno zapustila.

Pogreb drage pokojnice bo v torek dne 23. julija 1935. ob 3. uri popoldne iz Vidovdanske ceste 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 22. julija 1935.

Žalujejo rodine:
Sitar, Volk, Petrič
in ostalo sorodstvo.

Pridobivajte novih naročnikov!

Umrli nam je, previdena s sv. zakramenti, naša dobra, blaga mali, gospa

JOSIPINA PRELOG

roj. SEDMAK

v 81. letu svoje dobe.

Drago pokojnico bomo spremili v sredo, 24. julija, k večnemu počitku na pokopališče Sv. Petra v Trnovem.

Kozlek, Zarečje, Ljubljana, Trst, dne 22. julija 1935.

Josip, Franc, Karl, Anton,
sinovi.

Josipina vd. Ham, Tonca por. Budin, Mimca por. Oblak,
Ivanka, Teja vd. Lušin,
hčere
in ostali sorodniki.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

80

O da bi se vse to ne bilo nikdar zgodilo! Zakaj je morala priti prav takrat v cerkev, ko je on godel veliki solo! Prišlo je, drugo za drugim, in ne more nikdar več, nikdar več iztrgati iz svojega življenja. Nikdar si ne more več sam dati blažene nevednosti, neoskrnjene zvestobe do Boga. Minulo je. Nič več ni ne otrok ne junak, — samo še ubog berač, ki berači pri Bogu za milosrčnost.

Prav ničesar nima več. — Bolj kakor vsa ponižanja in radovoljne ljubzenske žrtve ga je obožala ta sramota in nemoč. Ne samosvoja moč, ne, samo usmiljena ljubzen božja mu je pomagala, da se ni popolnoma izneveril. Nikdar, nikdar ne sme sam sebi kaj pripisovati, da je čist.

In ko zdaj prvič spozna, da sam ni sčistoma nič, mu govori resnicoljubna duša ponižen »confiteor«!

Potem spet dvigne oči k najsveteljšemu zakramentu in reče, kar more nežno in iskreno:

»Ti vse — jaz nič — Ti vse!«

In tista prisrčna sladkost, ki je ni občutil že toliko časa, ga spet prevzame z vsemogočno silo. Strah in sramota, pobitost in praznata ginejo in srce mu polni blaženost, — globoko občutena blaženost, da sam ni nič.

In ker nihče več ne sedi v klopi za berače in mu vsi drugi obračajo hrbet, razklene prste, ki jih je bil prej sklenil, in moli s povzdignjenimi rokami:

»Gospod Jezus Kristus, nobene ljubezni nimam in nobene zvestobe nimam, nimam prav ničesar več — in prosim te iz srca stotisočkrat, vzemi mi Ti vse, kar bi

še sam utegnil imeti, vso moč in vso čednost in vse svetne dobrine, vzemi moje telo in dušo, vse moje življenje, ne pusti mi ničesar več!«

Nato ga nekaj potisne na kolena. V občutku, ki obsega vso bolečino njegovega ranjenega srca in toliko svetle blaženosti, se raduje ves vzhičen skrivnostne lepote Kralja časti.

O, na vsem božjem svetu ni nič tako lepega, kakor si Ti! Tako bel in tih, tako čist in svetel, tako lep, tako nebeško lep! Nobena zlatina in noben dragulj ne more biti lepši od Tebe!

O Ti bela, bela ljubzen!

Vsaka druga ljubzen peče in je kalna. Kaj, — ali je to ljubzen — tako, kakor si mislita Veracini in gosposdična? Ah ne, nikakor ne! Kdor hrepeni po resnični, čisti, večni ljubzi, naj gre samo k njemu, ki nas je ljubil prav do zadnjega, ki najbolj ljubi tiste, ki so prav zadnji!

O Ti bela, bela ljubzen!

Ivan ne pravi, da ga spet ljubi. Pogreza se v blaženem svidenju, v velikem zavzetju. Še svojega srca ne čuti več. Spet je doma, kjer temelji njegov mir in mir vseh.

Cerkvena vrata se odpro in gospa Lilja stopi noter. Ko zagleda Ivana, klečati, pristopi k njemu in ga začudeno nagovori:

»No, kaj nisi šel z drugimi na Krajg?«

Ivan odgovori malce v zadregi:

»Nak, sem šel rajši semkaj.«

Tedaj se mala gospa nasmehlja:

»Si že priden fant!«

Gospa Lilja gre v klop naprej in pobožno moli nekaj časa. Potem pride spet k Ivanu.

»Ti, Ivan, pojdi malo ven!«

Ivan vstane in gre za gospo na ulico.

Strašna soparica mu udari v obraz. V senci grajskega obzidja leži pes in zeva od vročine. Noben glas ne zadrti v ozračju. Svinčena tišina vročega nedeljskega popoldneva leži nad mestom. Gospa Lilja reče:

»Veš, pred kakšno uro je prišel cerkovnik k nam. Pride jutri gospod knezoškof iz »Clovca, ko pojde v Breže birmovat. Bo spet velika maša. Moraš zvečer še poskusiti violino.«

Ivan se prestraši. V Kölnhofu je pozabil gosli.

»Bi mi ne mogel posoditi gosli za jutri,« prosjači zvečer Ivan Naceta, ki bo jutri — prvi ministrant — krotil svoje rdeče oblečene podložnike.

»Kar vzemi jih,« veli Nace in Ivan sname malodane raztreskane gosli s kljuke.

Toda ko se začne vaditi, pride magister, postoji, malce prislunh in vpraša:

»No, kje imaš pa svojo violino, da ciguliš na to klaverno škaflo?«

»Pozabil sem jo v Kölnhofu,« odvrne Ivan kar se da nedolžno.

»Se ne more fant navaditi nobenega reda? Dozda bi bil moral pač vendar že sprevideti, da je kaj drugega biti potepin in kaj drugega biti proper studiosus! Pri priči po gosli! Kaj naj jutri posluša njegova škofovska milost tako zopno ciguljenje?«

Dečko kar pobledi.

»Vendar ne morem nadlegovati gospode — danes, ko je praznik,« zaprosi.

»Le nič se ne izgovarjati! Hajdi, kar brži! In da si mi za večerjo doma!«

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Slovenska kuharica